

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 18.7.2005
KOM(2005) 329 končno

SPOROČILO KOMISIJE

**O UKREPIH ZA MOČNEJŠO ZAŠČITO V ZVEZI Z RAZSTRELIVI,
DETONATORJI, OPREMO ZA IZDELAVO BOMB IN STRELNIM OROŽJEM**

SPOROČILO KOMISIJE

O UKREPIH ZA MOČNEJŠO ZAŠČITO V ZVEZI Z RAZSTRELIVI, DETONATORJI, OPREMO ZA IZDELAVO BOMB IN STRELNIM OROŽJEM

1. Uvod

Uporaba razstreliv je najbolj običajen način, s katerim teroristi prizadenejo nedolžne državljane in tako ustrahujejo prebivalce, ki so navajeni živeti v demokratičnih, svobodnih in odprtih družbah. Oktobra 2003 je Svet za pravosodje in notranje zadeve sklenil, da ni potrebe po uvedbi novih ukrepov za skladiščenje in prevoz razstreliv. Vendar se je po napadu v Madridu 11. marca 2004 med državami članicami EU razširilo prepričanje, da je potreben bolj usklajen sistem, ki bi preprečeval, da bi razstreliva, detonatorji, oprema za izdelavo bomb in strelno orožje prišli v roke teroristov. V svoji **deklaraciji z dne 25. marca 2004 je Evropski svet** ugotovil, da „je treba zagotoviti, da se terorističnim organizacijam in skupinam prepreči dostop do orodij njihove obrti“. Zavedal se je zlasti „potrebe po zagotovitvi večje zaščite strelnih orožij, razstreliv, opreme za izdelavo bomb in tehnologij, ki pripomorejo k izvajanju terorističnih zločinov“. Poleg tega je **dopolnjeni Akcijski načrt za boj proti terorizmu iz junija 2004** pozval Svet in Komisijo, naj preučita možnosti za ukrepe za zagotavljanje močnejše zaščite razstreliv (ukrep 3.6.1).

Komisija je v svojem **Sporočilu Svetu in Evropskemu parlamentu – Preprečevanje, pripravljenost in odziv na teroristične napade¹ iz oktobra 2004** nakazala svojo pripravljenost, da po potrebi predstavi predloge za zagotavljanje najvišje možne stopnje varnosti v Evropi. „**Haaški program – Krepitev svobode, varnosti in pravice v EU**“, ki ga je novembra 2004 potrdil Evropski svet, dejansko izrecno *poziva Komisijo, naj pripravi predloge za izboljšanje skladiščenja in prevoza razstreliv ter za zagotavljanje sledljivosti industrijskih in kemičnih predhodnih sestavin*. Komisija močno podpira to pobudo in v tem sporočilu predstavlja svoje predloge.

Komisija meni, da morajo vse zainteresirane strani, zlasti industrija (vključno s proizvajalci, končnimi uporabniki, prevozniki, raziskovalci), države članice in Europol prispevati k izboljšanju zaščite razstreliv in strelnega orožja. Čeprav ni dvoma o njihovi uporabnosti za industrijo, morajo oblikovalci politik **zagotoviti varnost državljanov z zmanjševanjem in odpravljanjem možnosti za zlorabo teh nevarnih snovi**. Tako kot so proizvajalci razstreliv in strelnih orožij v preteklosti sprejeli idejo varnosti in je ta zdaj rutinski del njihovih proizvodov, je treba enak pristop uporabiti tudi pri notranji zaščiti. Komisija si pri vseh zainteresiranih straneh želi videti spremembo pristopa, premik od „ali sploh“ h „kako“ to doseči. Zato je Komisija pripravljena sodelovati v **strukturiranem dialogu z zasebnim sektorjem** z namenom izboljšanja značilnosti zaščite (zlasti v zvezi s skladiščenjem, trženjem, prevozom in sledljivostjo) osnovnih delov in končnih proizvodov v vsej proizvodni in dobavni verigi. Komisija se lahko pri oblikovanju načinov zagotavljanja zaščite razstreliv in strelnih orožij opre na svoje izkušnje z drugih področij, na primer pri varovanju zdravja na sledljivost v zvezi s proizvodno in dobavno verigo hrane.

---

¹ COM(2004) 698 konč.; 20.10.2004

2. NAČRT EU ZA OKREPITEV ZAŠČITE RAZSTRELIV

Komisija namerava **sklicati vse glavne zainteresirane strani**: proizvajalce razstreliv in trgovce z njimi, strokovnjake iz Europol in SitCena, nacionalne strokovnjake iz držav članic, Komisije in delovno skupino Sveta o terorizmu. Nato bo Komisija premislila o vzpostavitvi strokovne skupine (strokovna skupina o zaščiti razstreliv) ter ji naložila pripravo in predložitev Komisiji *načrta EU za okrepitev zaščite razstreliv in strelnega orožja*. Načrt bo moral zagotoviti skladnost med javnimi in zasebnimi ukrepi na tem področju ter določiti izdelane cilje. Treba je določiti tudi metodo dela za načrt in nadzorovanje njegovega uspeha. Strokovna skupina bi lahko ocenila potrebe na vsakem od področij, povezanih s krepitvijo zaščite razstreliv in strelnega orožja, ugotovila pomanjkljivosti v zvezi z zmogljivostmi odkrivanja in posredovanja v EU, ki jih je treba odpraviti, ter analizirala zadevne stroške.

3. SKLADIŠČENJE, PREVOZ IN SLEDLJIVOST

V skladu s Haaškim programom se to sporočilo osredotoča na skladiščenje, prevoz in sledljivost. Ureditev zaščite v zvezi s skladiščenjem razstreliv s pomočjo, na primer **fizičnih sredstev in učinkovitih računovodskih in revizijskih standardov** je bistvena za preprečevanje, da bi se teroristi polastili zakonito izdelanih proizvodov s krajo ali nezakonito prisvojitvijo. Medtem ko je preglednost ključ do lajšanja podrobnega pregleda prenosa takih proizvodov, so tehnike sledenja (kot sta etiketiranje ali označevanje) uporabne pri sledenju življenjskemu ciklu razstreliv ter za odkrivanje nevarnih prenosov in sumljivega posedovanja. Treba je tudi raziskati metode, ki bi trgovce z razstrelivi obvezale, da poročajo o vsaki sumljivi transakciji. Poleg tega so lahko nevarni proizvodi v tranzitu – kot so razstreliva ter vsa oprema in naprave, povezane z bombami – cilj neposrednega napada ali nezakonito preusmerjeni na drug cilj, kot sprva namenjeno. **Ureditev zaščite in sledljivost morata tako tudi postati ključni vidik na vseh stopnjah dobavne verige.**

Ukrepi za boj proti terorizmu morajo upoštevati vse možne vire. Potreben je celovit pristop k problemu, saj bi lahko okrepljena zmožnost odkrivanja nekaterih razstreliv/detonatorjev teroriste prisilila k uporabi drugih naprav ali snovi, ki jih je morda še težje odkriti.

Pri ugotavljanju glavnih tveganj bi bila velika prednost **celovita analiza tehnik odkrivanja in njihove uspešnosti**. Vsak pristop, ki zmanjšuje tveganje, da bi teroristi ali storilci kaznivih dejanj zlorabili razstreliva, mora biti obsežen in vsebovati nadzor tržnih razstreliv (vključno s poročanjem o sumljivih transakcijah), označevanje razstreliv, okrepljene zaščitne omejitve za prevoz in skladiščenje, uporabo tehnologije za odkrivanje, označevanje in sledenje eksplozivnemu materialu, izmenjavo informacij in podporo pri preiskovanju. Kljub temu, da v vseh vidikih želi ohraniti vzajemno plodno sodelovanje z Združenimi državami, EU ne sme dovoliti, da se razvije čezatlantska tehnološka vrzel, zlasti glede uporabe opreme za odkrivanje na prometnih vozliščih.

Prav tako je treba obravnavati kot prednostno nalogo raziskave za izboljšanje odkrivanja t.i. „**doma izdelanih**“ **razstreliv**, ki so izdelana iz široko dostopnih kemikalij in predstavljajo nevarnost enakega obsega kot tržna razstreliva.

Prav tako predstavljajo veliko tveganje **nekdanja vojaška razstreliva**, dostopna na trgu. Ker vojaška razstreliva ponavadi niso označena, je možnost za njihovo odkritje lahko nižja kot za civilna razstreliva. Uradno ali vzporedno trgovanje s presežnimi vojaškimi razstrelivi in obseg vpletenosti organiziranih kriminalnih mrež v Evropi v nezakonita gibanja so zato zaskrbljujoči in se

je treba z njimi neposredno ukvarjati. **Poročilo Združenih narodov**² opozarja, da nekaj držav v Vzhodni Evropi omenja zaskrbljenost v zvezi s trgovanjem s presežnimi vojaškimi razstrelivi in napravami iz nekdanjih sovjetskih zalog. V Srednji in Vzhodni Evropi obstajajo velike zaloge vojaških razstreliv. Obstajajo programi za njihovo uničenje, toda do zdaj so bili le malo uspešni ter jih je zato treba bistveno izboljšati.

4. STANJE/PREDLAGANI UKREPI

4.1. Trgovina z gnojili

Uredba o gnojilih³ v členih 25 do 28 predvideva nekatere zaščitne ukrepe, nadzor in posebne zahteve v zvezi s preskusi za gnojila iz amonijevega nitrata. Prav tako od proizvajalcev zahteva, da hranijo evidenco proizvodnih lokacij in njihovih upravljavcev.

Komisija premišljuje o spremembi te uredbe, da bi ta vsebovala ustrezno zahtevo o prodaji gnojil iz amonijevega nitrata samo pooblaščenim osebam in ob predložitvi dokaza, da bodo uporabljena izključno za kmetijske namene. Poleg tega bi lahko raziskali predlog, da se družbe, ki take snovi prodajajo, obveže k obveščanju organov kazenskega pregona o vsaki sumljivi transakciji. Države članice je treba tudi spodbuditi, naj izvedejo podobne ukrepe v zvezi z gnojili, ki ne spadajo v področje uporabe Uredbe.

4.2. Skladiščenje razstreliv

Skladiščenje razstreliv spada pod **Direktivo Seveso II**⁴. Njeno področje uporabe ni osredotočeno zgolj na razstreliva, ampak na stabilne obrate, ki skladiščijo večje količine nevarnih snovi. V osnovi se Direktiva nanaša na varnost obratov in ne na njihovo „zaščito“. Direktiva ne zahteva analiz zaščite in od obratov, ki so posebej izpostavljeni terorističnim napadom ali ki so možni cilji napadov, ne zahteva dodatnih zaščitnih ukrepov. Vendar pa je treba omeniti, da so vse zahteve v zvezi z ublažitvijo posledic nesreč in zlasti predhodna izdelava načrtov za ukrepanje ob nesrečah enakovredno koristne pri posledicah terorističnega napada na objekt iz Direktive Seveso II. Poleg tega je del informacij, ki so potrebne za oceno tveganja, že na voljo v varnostnih poročilih.

Komisija se ukvarja z vprašanji zaščite za organizacije iz Direktive Seveso II, v katerih so prisotne nevarne snovi (na primer razstreliva ali amonijev nitrat), kot so analiza posledic možnih namernih sovražnih dejanj, namerne velike nesreče in ukrepi za njihovo preprečevanje. Izsledki skupne delavnice o varstvu nevarnih objektov pred namernimi sovražnimi dejanji, Budimpešta, 28.–29. april 2005, so na voljo na spletni strani Komisije:

http://europa.eu.int:8082/comm/environment/seveso/conf_events.htm

Direktiva Seveso II se večinoma nanaša na kemične in petrokemične obrate, kjer so prisotne izredno velike količine kemikalij. Direktiva ne razlikuje med „normalnimi“ nevarnimi snovmi in nevarnimi snovmi z „velikimi posledicami“ (tj. snovi, katerih zloraba lahko povzroči množične

---

² Poročilo Združenih narodov o nezakoniti proizvodnji in trgovanju z razstrelivi s strani kriminalcev in njihova uporaba za kriminalne namene (z dne 23. januarja 2002); E/CN.15/2002/9/Add.1

³ Uredba (ES) št. 2003/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o gnojilih.

⁴ Direktiva Seveso II (96/82/ES) o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi (UL L 10, 14.1.1997).

žrtve ali uničenje). Določbe za zmanjševanje povečanega tveganja morajo zato veljati zlasti za te zelo nevarne snovi, kot so razstreliva.

Komisija bo pripravila priporočila za države članice, naj uvedejo pobude za izboljšanje zaščite v vseh družbah in pri osebjem, ki je odgovorno za ali ki rokuje z nevarnimi snovmi z velikimi posledicami. Zaščito bo tudi okrepila vzpostavitev in izvedba načrtov zaščite, ki bi lahko vsebovali številne elemente, ki jih bo določila Komisija.

4.3. Prevoz razstreliv in drugega nevarnega blaga (PNB)

Države članice EU morajo do 1. julija 2005 v svoji domači zakonodaji o cestnem in železniškem prevozu spremeniti določbe o zaščiti v zvezi s PNB. Vendar ima večina držav članic dodatne predpise v zvezi z nadzorom nekaterih skupin nevarnega blaga. *Ustrezna industrijska združenja so pripravila smernice za določbe o zaščiti v zvezi s prevozom nevarnega blaga, ki pokrivajo vse pomembne sektorje. Komisija je ta trud podprla in smernice so bile dokončane aprila 2005. Dialog z industrijo je ključni element izboljšanja zaščite prevoza razstreliv, saj bi industrija lahko razvila strožje smernice za izboljšanje zaščite prevoza.*

Komisija je aprila 2004 sprejela izboljšani nadzor prenosa razstreliv med državami članicami za povečanje varnosti čezmejnega prevoza. Nadzor je vsebovan v Odločbi Komisije 2004/388/ES, ki jo je Komisija sprejela za uskladitev zahtevanih informacij in postopkov, ki jih je treba uporabljati pri takih čezmejnih prenosih.

Izboljšani nadzor prenosa razstreliv med državami članicami naj bi olajšal sledenje razstrelivom in preverjanje, ali so njihovo premikanje odobrili nacionalni organi. Priloženi obrazec prav tako vsebuje podrobnosti o tem, katere družbe ali organizacije so udeležene pri kateri vrsti razstreliva, načrt potovanja za prenos in pooblastila vseh držav članic, čez katerih ozemlja bo razstrelivo potovalo. Takšni ukrepi naj bi olajšali sledenje razstrelivom na njihovi poti od proizvajalca do uporabnika.

Da bi dosegla cilje iz Akcijskega načrta EU za boj proti terorizmu (točka 4.2), je Komisija začela razvijati politike o zaščiti dobavne verige, da bi tako dopolnila že obstoječo zakonodajo z različnih področij zaščite v prevozu (zaščita v zraku, na morju in v pristanišču) ter povečala zaščito pri kopenskem prevozu.

V središču tega procesa oblikovanja politik je razvoj pobud in zaščitnih ukrepov, zakonskih in izvedbenih, namenjenih podjetjem, da bi tako povečali zavedanje o zaščiti znotraj nacionalne EU dobavne verige, ne da bi pri tem ovirali trgovino, ampak preprečevali možne teroristične grožnje.

Zaščita dobavne verige se bo razvijala postopoma. Če razmišljanje o zaščiti postane dnevna rutina (zavedanje) v prevozu blaga po EU, to pomaga dvigniti kakovost zadevnih izdelkov in odpornost podjetij na možne napade. V mednarodni trgovini je uspeh politik zaščite pri prevozu odvisen od vzajemnosti.

4.3.1. Odkrivanje razstreliv in strelnega orožja na letališčih

Po napadih 11. septembra in drugih dogodkih, povezanih z zrakoplovi, je bila zaščita na letališčih okrepljena. **Okvirna Uredba 2320/2002 o določitvi skupnih pravil na področju varnosti civilnega letalstva** govori o strelnem orožju in razstrelivih kot prepovedanih predmetih in zahteva, da se vse potnike in njihovo prtljago (ročna in oddana) pregleda z nizom sprejemljivih metod. Komisija izvaja inšpekcijske preglede za preverjanje, med drugim izvedbe teh zahtev.

Komisija trenutno s pomočjo odbora za varnost letalstva („Aviation Security Committee“ – AVSEC) pripravlja ukrepe za nadzor izvajanja tehničnih specifikacij in meril za uspešnost različnih vrst naprav za odkrivanje, ki jih uporabljajo na letališčih držav članic.

4.4. Proizvodnja, trženje in sledljivost razstreliv

Direktiva Sveta 93/15/EGS o usklajevanju določb v zvezi z dajanjem eksplozivov za civilno uporabo v promet in njihovim nadzorom⁵ (na primer za kamnolome ali podiranje zgradb) določa bistvene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati preskusi skladnosti eksplozivov, da bi zagotovili prost pretok teh izdelkov brez zniževanja optimalnih ravni varnosti in zaščite. Prav tako vsebuje določbe o urejanju nadzora prenosa razstreliv in streliva. Zaradi očitnih omejitev te zakonodaje glede na povečano tveganje terorističnega napada je Komisija z industrijo začela dialog o vprašanjih v zvezi z zaščito. Tako je mogoče, da bodo na nekaterih področjih uvedene nove prakse: označevanje razstreliv in detonatorjev, zaostrena zaščita skladiščenja in prevoza, pa tudi obvezna prijava sumljivih transakcij.

Po odkritju razstreliva je za preiskovalce bistvenega pomena, da odkrijejo njegov izvor. Švicarska zakonodaja, na primer, je na tem področju zelo stroga in zahteva, da se razstreliva pred trženjem označijo. Vendar pa delež uspešno rešenih primerov v zvezi z označenimi razstrelivi v Švici ni bil bistveno večji od deleža uspešno rešenih primerov v zvezi z neoznačenimi razstrelivi.

Komisija predlaga oceno stroškov in koristi označevanja razstreliv z elektromagnetno kodo.

4.5. Odkrivanje razstreliv

Razstreliva se lahko odkrije na različne načine (npr. z rentgenskimi žarki, posebej usposobljenimi psi, sistemi za zaznavanje hlapov). Vendar noben posamičen način ne omogoča zadostnega odkrivanja razstreliv; zato je vedno potrebna kombinacija načinov. Toda če bi v EU ena označevalna snov ali dejavnik postal obvezna sestavina vseh razstreliv, bi to olajšalo njihovo odkrivanje, saj bi senzori morali odkriti večinoma zgolj eno snov. Kljub temu prisotnost razstreliv, narejenih v tujini, pomeni, da mora biti oprema za odkrivanje še vedno sposobna odkriti druge označevalne dejavnike kot tudi neoznačena razstreliva.

Trenutno potekajo obsežni raziskovalni programi o „elektronskih nosovih“ in drugih tehnologijah. V okviru programa Evropske komisije NOSE II (druga mreža odličnosti o umetnem vohalnem zaznavanju) je že bila vzpostavljena mreža znanstvenikov s tega področja. Vendar pa bi bil prvi pomemben korak izvedba obsežne študije o obstoječih tehnikah odkrivanja, ki bi natančno ocenila njihovo uspešnost, čas odkrivanja in stroške za vsako vrsto razstreliva. Na ta način bi lahko odkrili tehnološke pomanjkljivosti in jih upoštevali pri raziskovalnih programih. Prav tako je treba ustrezno oceniti najboljše kombinacije opreme, saj je razstreliva nemogoče ustrezno odkriti z enostopenjskim sistemom.

Komisija bo zato pripravila takšno celovito analizo tehnik odkrivanja. Ta bo pomenila trdno podlago za bodoče zakonodajne pobude na tem področju. V vmesnem času Komisija predlaga vzpostavitev ustreznih ukrepov, da bi uporaba naprav za odkrivanje postala obvezna na nekaterih strateških lokacijah (npr. na letališčih).

---

⁵ UL L 121, 15.5.1993.

4.6. Detonatorji

Zaradi svoje majhnosti detonatorji pomenijo veliko tveganje zaradi kraje in neodkritja. Zato bi bila pomembna izboljšava verige zaščite, če bi lahko detonatorje lažje odkrivali. Skupno raziskovalno središče Komisije bi lahko analiziralo nekatere od dosegljivih možnosti za izboljšanje možnosti njihovega odkrivanja. *Glede na rezultate analize SRS bi lahko Komisija predlagala spremembo Direktive Sveta 93/15/EGS in s tem uvedla obveznost določene oznake, odkrivljivega dejavnika ali naprave.*

4.7. Sodelovanje pri kazenskem pregonu v zvezi z razstrelivi

Treba bo resno premisliti o tem, kako odkriti in odpraviti pomanjkljivosti v zvezi z zmogljivostjo glede človeških virov, tehnik in gradiva, namenjenih za odkrivanje, posredovanje in nevtralizacijo improviziranih in nekonvencionalnih eksplozivnih naprav v EU. Komisija je z vprašalnikom, ki ga je Svetu predložila leta 2004, zbrala informacije od držav članic. Po analizi bo mogoče vse odkrite pomanjkljivosti odpraviti na različne načine, med drugim s primernimi raziskavami in razvojem struktur, ki državam članicam omogočajo, da izrazijo svojo solidarnost, na primer s pobudami za vzajemno pomoč na dvostranski ali večstranski osnovi.

4.7.1. Europolova baza podatkov o bombah

Europol trenutno upravlja bazo podatkov EU o eksplozivnih napravah, ki jih uporabljajo teroristi in hudodelske združbe. Evropske službe kazenskega pregona in zlasti njihove *enote za odstranjevanje razstreliv (EOR)* morajo imeti stalen dostop do dosegljivih podatkov o razstrelivih, eksplozivnih napravah in njihovih sestavinah, da lahko v primeru terorističnih napadov ali groženj takoj izmenjajo te informacije.

Europol že raziskuje možnost vzpostavitve centralnega računalniškega sistema, v katerem bi bili shranjeni podatki v zvezi z bombami v obliki napisanega besedila, strukturiranih podatkov in multimedijskih informacij, kot so slike elektronskih delov in elektronskih vezij.

Izmenjava informacij s pomočjo Europolove baze podatkov bo zelo pomembna v primeru „doma izdelanih razstreliv“, mreža pa bi bila popolno orodje za oblikovanje seznama improviziranih eksplozivnih naprav (IEN) in oceno njihovega učinka.

Europol mora pri pristojnih službah v državah članicah in v Komisiji pospeševati uporabo svoje baze podatkov o eksplozivnih napravah, ki jih uporabljajo teroristi, tako da vsakih šest mesecev poroča o prispevkih držav članic v bazo podatkov.

4.7.2. Pregled zmogljivosti držav članic

Lani je Komisija Svetu predložila vprašalnik, s katerim je želela oceniti zmogljivosti in bodoče usklajevanje EOR držav članic. Rezultati vprašalnika so olajšali ocenjevanje zmogljivosti v državah članicah glede človeških virov, tehnik in gradiva, namenjenih za odkrivanje, posredovanje in nevtralizacijo improviziranih in nekonvencionalnih eksplozivnih naprav. S pregledom so bile ocenjene tudi njihove zmogljivosti za sodnoizvedensko preiskavo pri bombnih napadih in bo pomenil tudi prvi korak k prihodnji uporabi mehanizmov solidarnosti med državami članicami ob velikih terorističnih napadih.

4.7.3. Mreža enot za odstranjevanje razstreliv

Po oceni zmogljivosti bo treba premisliti o vzpostavitvi mreže EOR držav članic po zgledu mrež z drugih področij, kot je na primer mreža za varovanje javnih osebnosti. Mreža bi lahko pomenila kanal za odprto in tekočo izmenjavo informacij o tehnikah in operativni taktiki. Poleg tega bi morala biti za mrežo prednostna naloga izboljšanje zmogljivosti odkrivanja.

Komisija trenutno pripravlja vzpostavitev mreže EOR po analizi odgovorov na vprašalnik, ki ga je poslala državam članicam.

4.7.4. Mreža sodnoizvedenskih informacij o improviziranih eksplozivnih napravah

Na naslednji stopnji bo mreža EOR povečala svojo zmogljivost za izmenjavo informacij o sodnoizvedenskih vidikih improviziranih eksplozivnih naprav (IEN). *Vzpostavitev sodnoizvedenske mreže je lahko začetek razvoja skupne politične strategije za preiskave in raziskave ter za usklajevanje tehnik na tem področju.*

4.8. Raziskave in tehnološki razvoj

Raziskave in tehnološki razvoj lahko zmanjšajo tveganja v zvezi s proizvodnjo, prevozom in skladiščenjem strelnega orožja, razstreliv, opreme za izdelavo bomb in tehnologij, ki pripomorejo k izvajanju terorističnih dejanj. Raziskave lahko tudi pripomorejo k boljšim sistemom za odkrivanje, označevanje in sledenje.

Uveden je bil triletni pripravljalni ukrep (2004–2006), ki naj bi spodbujal ugodne razmere in okolje za izboljšanje evropskih znanstvenih, tehnoloških in industrijskih zmogljivosti ter vodil v obsežen Evropski program za raziskave na področju varnosti, ki naj bi bil uveden leta 2007. Pripravljalni ukrep pokriva pet glavnih prednostnih področij raziskovanja, med drugim boj proti terorizmu.

Kot nadaljevanje pripravljalnega ukrepa bo večletni Evropski program za raziskave na področju varnosti izvedel ciljno usmerjeno tehnološko raziskavo, ki bo upoštevala potrebe končnega uporabnika. *V okviru sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj je Komisija objavila razpis za raziskovalne predloge o nanotehnoloških pristopih za izboljšanje sistemov zaščite, tudi za detektorje razstreliv.*

4.9. Sodelovanje pri kazenskem pregonu v zvezi s strelnim orožjem

Za izboljšanje sodelovanja pri kazenskem pregonu pri boju proti nezakonitemu strelnemu orožju so bile uvedene številne pobude, katerih rezultati bodo vidni leta 2005. V okviru svojega programa proti širjenju, ki ga organizira protiteroristična enota, bo Europol nudil operativno podporo preiskavam držav članic in razširjal strateške proizvode. Europol trenutno izvaja študijo izvedljivosti na področju nedovoljenega prometa s strelnim orožjem, da se bo lahko odločil, ali lahko v letu 2005 odpre delovni dokument za analizo o nezakonitem strelnem orožju. Poleg tega je razvoj zmogljivosti EU za sledenje nezakonitemu strelnemu orožju del delovnega programa Europola za leto 2005.

Lahko se premisli o zakonodajnem instrumentu, ki bi določil skupne standarde za poročanje o zaseženem ali ponovno zajetem strelnem orožju, uporabljenem za zločine, ali strelnem orožju, ki je bilo preusmerjeno, izgubljeno ali ukradeno. To bi olajšalo izmenjavo informacij za preiskavo in zagotavljanje skupnega imenovalca za metodo analiziranja informacij.

4.10. Strelno orožje – Ureditev podeljevanja uvoznih/izvoznih dovoljenj in drugi vidiki uveljavljanja protokola ZN

Komisija bo do leta 2007 po notranjem posvetovalnem postopku z državami članicami in zainteresiranimi stranmi predložila predlog za uredbo Sveta o sistemu podeljevanja uvoznih/izvoznih dovoljenj za strelno orožje.

Cilj te uredbe bo prenos člena 10 **Protokola ZN proti nedovoljeni proizvodnji in prometu strelnega orožja, njegovih sestavnih delov in streliva** v zakonodajo Skupnosti. Ker izvajanje tega protokola ZN zajema širok razpon vprašanj, kot so carine, trgovina, razstreliva, notranji trg in zunanje odnosi, bo predlog ustrezno upošteval vse te vidike.

Prav tako bo Komisija leta 2005 predlagala tehnično spremembo Direktive 91/477⁶, da bi tako vanjo vključila ustrezne določbe, ki jih v zvezi s prenosom orožja znotraj Skupnosti iz Direktive zahteva Protokol, in zlasti člen 10 tega protokola o splošnih zahtevah za sisteme podeljevanja izvoznih, uvoznih ali tranzitnih dovoljenj ali pooblastil. Obstoječi sistem izvoznih/uvoznih dovoljenj bo deloval kot pomembno orodje za nadzor izvoza/uvoza strelnega orožja iz in v EU ter bo tako prispeval k preprečevanju in preiskovanju mehanizmov terorizma.

Vendar pa je izboljšana uvozna/izvozna ureditev le en del preprečevanja nedovoljenega prometa s strelnim orožjem ter jo je treba upoštevati v kombinaciji z uspešnim upravljanjem mej, kar vključuje aktivno sosedsko politiko na tem področju.

---

⁶ Direktiva Sveta z dne 18. junija 1991 o nadzoru nabave in posedovanja orožja (91/477/EGS)